

Lausuntopyyntökysely

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi Kajaanin kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi hallintojohtaja Tuija Aarnio

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Puh. 044 7100 216

Sähköposti: tuija.aarnio@kajaani.fi

Postiosoite: PL 133, 87101 Kajaani

Käyntiosoite: Pohjolankatu 13, 87100 Kajaani

Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimitilimessä 26.1.2016

Toimitilimen nimi Kajaanin kaupunginhallitus

Onko vastaaja*

- x kunta
 sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
 maakunnan liitto
 muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
 valtion viranomainen
 järjestö
 joku muu

Kysymykset

- Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajako pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?
 X Kyllä
 Ei
 Ei kantaa
- Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Itsehallintoalueille suunnitellaan annettavaksi tehtäviä hyvin laajalta toimialalta, joita nykyisin hoidetaan maakunnan liitoissa, ELY-keskuksissa ja sekä peruskunnissa ja eri kuntayhtymissä (sote-palvelut, pelastustoimi yms). Tehtäväkentän laajuuden vuoksi maakuntarakenne on perusteltu lähtökohta kantokysyvän varmistamiseksi. Toisaalta tarvetta

maakuntajakoa laajempien itsehallintoalueiden muodostamiseen ei ole perustellusti tunnistettavissa.

3. *Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:* Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Kainuu on luonteva itsehallintoalue sekä palvelukokemuksiltaan että maantieteellisesti.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Itsehallintoalueiden hallinto- ja valtarakenteet tulisivat olla mahdollisimman yhdenmukaiset valtakunnallisesti. Kaikilla itsehallintoalueilla tulisi olla yhdenmukaiset tehtävät ja vastuut ja täten myös kaikkien 18 itsehallintoalueen tulisi itse järjestää sote-palvelunsa.

Mikäli 3 itsehallintoaluetta veloitetaan tuottamaan sote-palvelut yhteistyössä jonkin muun itsehallintoalueen kanssa, tulee alueiden voida järjestää tehtävät yhteistoimintasopimuksella. Erillistä hallintoa ei tule sallia.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

- Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys
- Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys
- Taloudelliset edellytykset
- x Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
- Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
- x Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
- x Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
- Kielelliset erityispiirteet
- Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
- Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Kainuun alueen luontaisia yhteistyösuuntia ovat Pohjois-Pohjanmaa sekä Pohjois-Savo.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Kainuu on Kajaanin kaupungille luonnollinen itsehallintoalue.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Suunnitellut tehtävämuutokset ovat jo niin mittavat, että niiden hallittuun siirtämiseen vaadittava suunnittelu- ja muutosprosessi vaatii erittäin suuren työpanoksen kaikilta muutoksen tekijöiltä. Tarkat rajapinnat ja vastuut tulee määritellä valtion viranomaisille / itsehallintoalueille / kunnille jäävien palveluiden osalta mm. työllisyydenhoidossa ja joukkoliikenteessä. Lähtötilanteessa muita tehtäviä ei kannata lainsäädännöllisesti siirtää itsehallintoalueille.

Itsehallintoalueiden tehtävät tulee määritellä lainsäädännössä tarkasti eikä alueille tule antaa yleistä toimivaltaa. Yleinen toimivalta tulee edelleenkin säilyttää vain peruskunnilla.

Lainsäädännön tulee mahdollistaa kuntien ja itsehallintoalueiden yhteistoimintasopimuksella tehtävien siirtäminen itsehallintoalueen ja kuntien välillä näin haluttaessa.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi?

Kainuussa toimivat kuntakohtaiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) työryhmät, joiden työtä koordinoi Kainuun sote -kuntayhtymä. Kainuussa toimii Kainuun soten ja kuntien yhteinen HYTE -verkosto. Myös tulevaisuudessa alueella tulee ylläpitää rakenne, jossa itsehallintoalue tuottaa tietoa väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja palvelutarpeesta ja jonka edustajat kannustavat kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä toimivat asiantuntijoina HYTE – yhteistyöverkostoissa.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Uudistuksessa tulee huomioida ja hyödyntää Kainuun hallintokokeilussa (2005–2012) ja sen perusteella Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymässä (2013–2015) saatu kokemus monialaisesta alueellisesta yhteistyöstä. Kainuussa 11 vuoden aikana saatuja toimintamalleja (mm. palvelujen integraatio, potilaan valinnanvapaus) tulisi edelleen kehittää itsehallintoalueen ja itsenäisen sote-alueen kautta.

Itsehallintoalueille tulee turvata keskussairaالاتasoinen päivystys ja pitkien etäisyyksien, kuten Kainuu, kyseessä ollessa myös synnytystoiminnan jatkuminen.

Suora kansanvaali on ainoa mahdollinen tapa järjestää hallinto organisaatiossa, jolle siirretään laaja määrä tehtäviä sekä kunnilta että valtiolta. Näin kyetään varmistamaan alueellinen demokratia ja kansalaisvaikuttamisen mahdollisuus.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Suora valtionrahoitus on tässä tilanteessa toimiva ja käyttöönotettavissa oleva malli. Jatkossa pitää tavoitteena olla itsehallintoalueiden oma verotusoikeus yhdistettynä tasapuoliseen rahoituksen tasausjärjestelmään. Samalla tulee luopua monikanavaisesta soten rahoitusjärjestelmästä.

Kuntien rahoituspohja tulee turvata siten, että kokonaisveroaste ei nouse ja että järjestelmä antaa yhtäläiset ja kansalaisten kannalta tasavertaiset mahdollisuudet järjestää kuntien oma toiminta tasapuolisella ja kohtuullisella verotuksen tasolla.